

Østre Landsret
Præsidenten

Den 21/08-2018
J.nr. 40A-ØL-57-18
Init: cr

Justitsministeriet
Procesretskontoret
Sendt pr. mail til procesretskontoret@jm.dk

Justitsministeriet har ved brev af 3. juli 2018 (Sagsnr. 2018-4000-0098) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn).

Efter drøftelse på plenarmøde den 17. august 2018 kan jeg meddele, at udkastet ikke giver landsretten anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Forsbo

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Proceskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. mail til procesretskontoret@jm.dk

J.nr. 40A-VL-53-18
Den 23/08-2018

Justitsministeriet har ved brev af 3. juli 2018 (sagsnr. 2018-4000-0098) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdsloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn).

Landsretten finder ikke anledning til at udtale sig om de foreslåede regler om styrket tilsyn med advokater og forsvarsadvokaters uddeling af gaver.

Med venlig hilsen

Helle Bertung

From: Lise Krüger Andersen
Sent: Tue, 10 Jul 2018 10:12:55 +0000
To: EProcesretskontoret (951s16)
Subject: SV: Høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn) - 2018-4000-0098

Sø- og Handelsretten har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Lise Krüger Andersen
Juridisk chef
Direkte: + 45 99 68 47 21
LiseKruegerAndersen@Shret.dk

Sø- og Handelsretten

Amaliegade 35, 2. sal
1256 København K.
Tlf.: 99 68 46 20
www.shret.dk

Fra: 'post@shret.dk'
Sendt: 3. juli 2018 14:01
Til: Lise Krüger Andersen <LiseKruegerAndersen@Shret.dk>
Emne: VS: Høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn) - 2018-4000-0098

Fra: Justitsministeriet [<mailto:jm@jm.dk>]
Sendt: 3. juli 2018 13:56
Emne: Høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn) - 2018-4000-0098

Se venligst vedhæftede filer.

Med venlig hilsen

JUSTITS MINISTERIET
IT og Service
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 24. august 2018
SAGSNR.: 2018 - 1734
ID NR.: 540913

procesretskontoret@jm.dk

**Høring - over lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven
(Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn)**

Ved e-mail af 3. juli 2018 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag.

Advokatrådet er overordnet set positiv over for de initiativer, der lægges op til med lovudkastet, herunder den styrkelse af rådets tilsyn med advokaterne, der lægges op til med udkastet. Dette sammenholdt med Advokatnævnets nye sanktionsmuligheder vil efter rådets opfattelse være egnet til at styrke indsatsen over for de ganske få advokater, som ikke overholder advokatforpligtelserne.

Herudover har Advokatrådet følgende konkrete bemærkninger til udkastet:

Forslagets 143 a, stk. 1:

Indledningens ”og modtage” bør formentlig udgå. Når en myndighed kan ”indhente” oplysninger, ligger også deri en ret til at modtage de pågældende oplysninger. Ellers giver det ikke mening. Hvis ”og modtage” fastholdes, bør det overvejes som en konsekvens, om et lignende ordvalg skal indsættes i § 143 a, stk. 2 og stk. 3.

Den første anvendelse af ordet ”sigtet” i § 143 a, stk. 1, nr. 2, synes at være overflødig, og det foreslås derfor, at ordet udgår, således at formuleringen bliver som følger:

”politiet om oplysninger om en aktuel strafferetlig efterforskning mod en advokat, når den pågældende er eller har været sigtet i sagen ”

Forslagets § 143 a, stk. 2:

Bestemmelsen fremtræder udtømmende i forhold til, hvilke myndigheder, der kan videregive oplysninger til Advokatrådet. Det forudsættes, at bestemmelsen ikke begrænser videregivelse af oplysninger fra andre myndigheder end de nævnte.

Det er Advokatrådets opfattelse, at også Direktoratet for Kriminalforsorgen bør have mulighed for at underrette Advokatrådet, når direktoratet eller en af kriminalforsorgens institutioner i øvrigt kommer i besiddelse af oplysninger om forhold, der er relevante for Advokatrådets tilsyn, således at rådet også på dette område får mulighed for at udøve et effektivt og kvalificeret tilsyn. Det drejer sig bl.a. om de situationer, hvor en advokat uberettiget forsøger at fortrænge en anden advokat fra en sag, f.eks. ved selv eller gennem andre at rette henvendelse til en varetægtsarrestant uden forudgående anmodning i et fængsel eller et arresthus med henblik på at få klienten til at skifte advokat ('klientfiskeri'). Tilfælde, som Advokatrådet uden en orientering fra direktoratet, ellers erfaringsmæssigt kun yderst sjældent bliver gjort bekendt med.

Det anføres i de almindelige bemærkninger til lovudkastet pkt. 3.3.1.3 (side 43, 2. afsnit), at det er Justitsministeriets vurdering, at disse tilfælde (underretning fra kriminalforsorgen) vil kunne varetages "*gennem den almindelige mulighed for at orientere Advokatrådet om oplysninger, der er relevante for rådets tilsyn, herunder bl.a. også gennem den foreslåede whistleblowerordning.*" Imidlertid giver bestemmelsen om oprettelse af en whistleblowerordning ikke i sig selv hjemmel til for personalet i offentlige myndigheder, herunder Kriminalforsorgens institutioner, at foretage indberetning om forhold, som de erfarer under udøvelse af deres tjeneste. Desuden vil en særlig bestemmelse herom give anledning til, at flere bliver opmærksom på Advokatrådets behov for at modtage sådanne oplysninger og dermed skabe incitament til at underrette Advokatrådet, når det er relevant.

Forslagets § 143 a, stk. 3, nr. 1:

Bestemmelsen kræver, at domstolene i hvert tilfælde vurderer, om de omtalte processuelle tiltag "har betydning for advokatens hverv". Det forudsættes, at konkursbegæring, begæring om rekonstruktion, begæring om konkursskarantæne og tvangsauktionsbegæring som følge af sådanne tiltags indgribende betydning, som altovervejende hovedregel vil have betydning for advokatens hverv. Dette gælder i særlig grad rekonstruktion/konkursbegæring, idet rekonstruktion/konkursdekret vil medføre fratagelse af advokatens beskikkelse. Ved indgivelse af fogedretsbegæring, vil det derimod være relevant med en vurdering af betydningen for advokatens hverv. Det kan overvejes at begrænse betingelsen til at gælde disse tilfælde.

Forslagets § 144, stk. 4, 2. pkt.:

Det fremgår af lovudkastets bemærkninger, at formålet med at indføre gebyr er at mindske antallet af åbenbart grundløse klager til Advokatnævnet.

Videre fremgår det af bemærkningerne, at det forudsættes, at gebyret tilbagebetales til klager, hvis klager får helt eller delvist medhold, eller hvis klagen afvises pga. formelle mangler.

Henset til formålet med bestemmelsen forudsætter Advokatrådet, at klagegebyret ikke tilbagebetales til en klager, som får sin klage afvist som åbenbart grundløs, jf. retsplejelovens § 147 b, stk. 3. Der er således ikke tale om afvisning pga. en formel mangel, idet en sag, der afvises som åbenbart grundløs, altid realitetsbehandles, men blot i en mere forenklet procedure.

Det kunne eventuelt i bemærkningerne præciseres, i hvilke tilfælde en klage afvises pga. formelle mangler.

Forslagets § 147 c, stk. 3 og 4:

Advokatrådet har med tilfredshed noteret sig, at Advokatnævnet – hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt – betinget kan frakende en advokat eller en af de personer, der er nævnt i § 124 c, stk. 1, nr. 2, retten til at udøve advokatvirksomhed mv., uden at der nødvendigvis foreligger en påstand herom fra Advokatrådet. Efter Advokatrådets opfattelse har en betinget frakendelse karakter af en form for ”sidste advarsel”, hvorfor der ikke er behov for at aktivere de retssikkerhedsgarantier, som finder anvendelse i en sag om ubetinget frakendelse.

I de almindelige bemærkninger til lovudkastets pkt. 4.1.3 er der lagt op til, at en stillingtagen til, om den betingede frakendelse skal ”fuldbyrdes” – det vil sige gøres ubetinget – enten kan ske på grundlag af en klage fra Advokatrådet eller på grundlag af en klage fra en anden klageberettiget. Anvendelsen af betegnelsen ”fuldbyrdes” forekommer mindre passende i den givne sammenhæng.

Det er Advokatrådets opfattelse, at der ikke kan ske ubetinget frakendelse uden at aktivere de retssikkerhedsgarantier, som finder anvendelse ved en frakendelsessag, jf. herved § 23, stk. 2, i bekendtgørelse om Advokatnævnets virksomhed mv, hvoraf fremgår, at der i sager, hvor der kan opstå spørgsmål om frakendelse, skal udpeges en forsvarer for den indklagede.

Af denne grund bør en sag om ”fuldbyrdelse” af den betingede frakendelse kun ske efter en påstand fra Advokatrådet og ikke udelukkende på baggrund af en klage fra andre klageberettigede, idet sidstnævnte proces vil medføre, at det er Advokatnævnet selv, der forlods skal vurdere, om der under den efterfølgende nævnssag kan opstå spørgsmål om frakendelse og derfor skal udpeges en forsvarer mv. Det vil medføre, at det under den efterfølgende realitetsbehandling af sagen kan fremstå som om, at

Advokatnævnet allerede under forberedelsen af klagesagen har truffet afgørelse i sagen.

I stedet bør man anvende den nuværende "gult kort" ordning, som er nærmere beskrevet i betænkning 1479/2006, side 54 f, således at Advokatrådet efter at Advokatnævnet har afsagt en kendelse om betinget frakendelse får forelagt alle efterfølgende klager over den pågældende advokat med henblik på en vurdering af, om rådet skal indtræde i sagen med påstand om, at den betingede frakendelse fuldbyrdes.

Der er endvidere lagt op til, at hvis advokaten begår et nyt forhold i prøvetiden, fastsætter Advokatnævnet en fælles frakendelse for dette forhold og det tidligere pådømte forhold (hvor advokaten fik en betinget frakendelse). Advokatrådet finder denne del af bestemmelsen overflødig, idet Advokatnævnet altid vil inddrage de tidligere sager ved fastsættelsen af frakendelsestiden.

I lovudkastets bemærkninger s. 12 er det anført, at betinget frakendelse er et alternativ til en bødesanktion. I bemærkningerne s. 53 er det derimod anført, at betinget frakendelse ikke er et alternativ, men et supplement til en bødesanktion. Advokatrådet forudsætter, at betinget frakendelse er et supplement til en bødesanktion og at bemærkningerne i lovforslaget tilpasses i overensstemmelse hermed.

Forslagets § 147 c, stk. 7:

Advokatrådet finder det afgørende, at adgangen til midlertidig frakendelse anvendes med meget betydelig varsomhed og tilbageholdenhed fra Advokatnævnets side. Det er samtidig vigtigt, at bemyndigelsen udnyttes på en måde, som gør det muligt at gennemføre en sag om midlertidig frakendelse med fornøden hurtighed, men som samtidig sikrer retssikkerheden hos den advokat, som er indklaget i sagen. Det er således afgørende, at der fortsat udpeges en forsvarer for pågældende advokat, og at han får mulighed for at udtale sig i sagen.

Hvis sagen skal gennemføres med den fornødne hurtighed, bør der imidlertid fastsættes regler om bl.a. høringsfrister samt en forkortelse af høringsprocessen. Dette vil, som også anført i lovudkastets bemærkninger til bestemmelsen, kræve en fravigelse af forvaltningslovens regler. Det er Advokatrådets opfattelse, at en sådan fravigelse af forvaltningsloven kun kan ske ved bekendtgørelse, hvis bemyndigelsen giver klar hjemmel herfor, hvilket umiddelbart ikke er tilfældet med den nuværende formulering af bemyndigelsen.

Forslagets § 147 e, stk. 3:

Advokatrådet har med tilfredshed noteret sig, at Justitsministeriet – i forbindelse med muligheden for ikke at tillægge en afgørelse om frakendelse opsættende virkning ved indbringelse for retten – er opmærksom på, at frakendelse er en meget indgribende

afgørelse, der i praksis vil kunne føre til, at den pågældende mister sit erhvervsgrundlag.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Høring over lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdsloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn)

Justitsministeriet har den 3. juli 2018 anmodet om Advokatnævnets bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag.

Advokatnævnet forudsætter, at en underretning af rådet, jf. forslaget § 143 a, stk. 2, indebærer en pligt til orientering fra nævnets side af den pågældende advokat om underretningen.

Advokatnævnet forudsætter endvidere, jf. forslaget § 143 b, stk. 5, vedr. iagttagelse af fortrolighed, at bestemmelsen ikke er til hinder for, at oplysninger modtaget fra tilsynet indgår i skriftveksling mellem parterne i klagesagen, nævnets kendelse, eventuel offentliggørelse og ved behandling af aktindsigtsanmodninger mv.

Det er anført i de almindelige bemærkninger, pkt. 3.3.2.2., at det forudsættes, at spørgsmålet om tvangsbøde behandles separat og hurtigt, hvis Advokatrådet samtidig med sagen om tvangsbøde har nedlagt påstand om andre sanktioner. Hertil bemærkes, at sådanne påstande ofte vil have en sammenhæng med påstanden om tvangsbøde, og at en opsplitning i disse tilfælde vil være uhensigtsmæssigt eller ulidsiggørlig.

Advokatnævnets formandskab forudsætter i overensstemmelse med nuværende praksis i sager med påstand om frakendelse, at sager med påstand om midlertidig frakendelse fordrer en påstand herom fra Advokatrådet, og at der udpeges en forsvarer for den indklagede advokat.

Advokatnævnets formandskab bemærker endvidere, at ved fuldbyrdelse af en betinget frakendelse på baggrund af en klage fra andre end Advokatrådet, jf. de almindelige bemærkninger, pkt. 4.1.3., bør der i lighed med den nuværende ordning med "gult kort", ske forelæggelse af klagen for Advokatrådet, så Advokatrådet kan vurdere, om de vil indtræde med påstand om, at den betingede frakendelse skal fuldbyrdes. Der bør i givet fald udpeges en forsvarer for den pågældende.

Det er anført i de almindelige bemærkninger, pkt. 4.3.2., at "De af Advokatnævnets formand, næstformænd, medlemmer eller suppleanter, der deltager ved behandlingen af spørgsmålet om midlertidig frakendelse, vil være inhabile i den efterfølgende behandling af spørgsmålet om

advokatnævnet

ubetinget frakendelse". Advokatnævnet bemærker, at hvis sagerne om midlertidig frakendelse skal behandles af det samlede nævn, og disse nævnsmedlemmer senere er inhabile ved behandlingen af selve frakendelsessagen, vil det give udfordringer i forhold til at sætte et nyt samlet habilt nævn.

Hvis sagerne om midlertidig frakendelse skal gennemføres med den anførte fornødne hurtighed, kræver det fastsættelse af en proces herfor, der kan understøtte, at sagerne herom kan berammes og behandles hurtigt, dvs. en proces der er skåret til i forhold til den almindelige proces og frister - og med fornøden hensyntagen til indklagedes retssikkerhed. I forhold til bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, § 147 c, stk. 7, s. 87, bemærker Advokatnævnet, at en bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om Advokatnævnets behandling af sager om midlertidig frakendelse, der fordrer fravigelse af bl.a. forvaltningslovens regler i relation til nævnets behandling af sagerne, efter nævnets opfattelse kræver en direkte hjemmel hertil i retsplejeloven.

Advokatnævnet opfordrer til, at der arbejdes på, at ændringerne tillige gennemføres for Grønland og Færøerne, så klagesagerne kan behandles ensartet.

Endelig bemærkes, at en senere ikrafttræden end 1. januar 2019 kunne overvejes, så der er fornøden tid til at implementere de kommende ændringer.

Med venlig hilsen

Kurt Rasmussen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr e-mail til procesretskontoret@jm.dk

Vesterbrogade 32
1620 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Den 24. august 2018

Dok.nr. D-2018-034754

Vedr: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdsloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn) (sagsnr. 2018-4000-0098)

Ved e-mail af 3. juli 2018 har Justitsministeriet anmodet om bemærkninger til et udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdsloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn).

Lovudkastet, der har været behandlet i Danske Advokaters bestyrelse, giver anledning til følgende bemærkninger:

1. Generelt

Det fremgår af lovforslaget, at Justitsministeriet - foranlediget af sager omtalt i medierne om blandt andet visse forsvarsadvokaters uddeling af gaver og merchandise til deres indsatte klienter mv. - har anmodet revisionshuset E&Y om at foretage en undersøgelse med fokus på, om Advokatrådets tilsyn med advokater er tilstrækkeligt, om forsvarsadvokaters salæropgørelser til retten er retvisende, og om der i øvrigt kan konstateres eventuelle uregelmæssigheder hos forsvarsadvokater.

Danske Advokater noterer med tilfredshed, at E&Y i sin rapport anfører, at der ved undersøgelsen ikke er fundet eksempler på, at forsvarsadvokater skulle have indgivet utilstrækkeligt dokumenterede oplysninger til retten med det formål at modtage et højere salær, og at det aktuelle system med vejledende takster som grundlag for fastsættelse af salær og omkostningsgodtgørelse til forsvarsadvokater grundlæggende er en hensigtsmæssig honoreringsform, som medvirker til at fremme en effektiv sagshåndtering.

Danske Advokater noterer også med tilfredshed, at E&Y's overordnede konklusion i rapporten er, at der "ikke er grundlag for at antage, at det skulle være et udbredt problem, at forsvarsadvokater muligt handler i strid med lovgivningen eller de advokatetiske regler". E&Y vurderer på baggrund af de gennemførte undersøgelser

og modtagne informationer, at "problemet til dato kan henføres til relativt få advokater og relativt få episoder".

Uanset, at der – i lyset af konklusionerne i E&Y's rapport – dermed ikke kan siges at være et generelt eller akut behov for yderligere regulering, skal der ikke være tvivl om, at Danske Advokater støtter op om et uafhængigt, effektivt og stærkt advokattilsyn. Initiativer, der tager sigte på at slå ned på de få advokater, der har en uordentlig adfærd, og som skader hele branchen, hilses derfor velkomne af Danske Advokater.

2. Gaveforbud

I lovudkastet foreslås det at indsætte en selvstændig bestemmelse i retsplejelovens § 126, stk. 6, hvorefter advokater, der fungerer som forsvarsadvokater, ikke må give gaver til deres klienter i en straffesag eller disses nærtstående.

Danske Advokater har ikke bemærkninger til et gaveforbud som sådant, men bemærker, at bestemmelsen, der har et noget kasuistisk præg, forekommer fremmed i retsplejeloven - det havde efter vores opfattelse været mere på linje med dansk retstradition at tage hånd om det pågældende spørgsmål i administrativ regulering eller god skik-regler.

3. Advokatrådets tilsyn med advokater

I udkastet til ny § 143 a i retsplejeloven lægges der op til, at Advokatrådet i forbindelse med udøvelsen af sit tilsyn kan indhente oplysninger fra en række myndigheder.

Af retssikkerhedsmæssige grunde og i overensstemmelse med almindelige sagsbehandlingsprincipper bør der efter Danske Advokaters opfattelse i tilknytning hertil fastsættes regler om oplysningspligt og partshøring, sådan at Advokatrådet er forpligtet til dels at underrette den pågældende advokat om, at der indhentes oplysninger, dels at give advokaten mulighed for at komme med bemærkninger til de indhentede oplysninger, inden der træffes afgørelse.

Danske Advokater noterer med tilfredshed, at Justitsministeriet vurderer, at lovudkastet ikke vil have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet ud over den skærpede oplysningspligt for advokater, jf. den foreslåede § 143, stk. 3, i retsplejeloven.

4. Klagegebyr

Danske Advokater finder det positivt, at der med lovudkastet skabes mulighed for, at en klage til Advokatnævnet pålægges et gebyr. Danske Advokater opfordrer i den forbindelse til, at justitsministerens bemyndigelse til at udstede regler herom udnyttes via en bekendtgørelse, der får virkning samtidig med lovforslagets ikrafttræden.

5. Frakendelse

Lovudkastet lægger op til, at Advokatnævnet midlertidig kan frakende retten til at udøve advokatvirksomhed, og at en sådan afgørelse kan indbringes for retten, der træffer afgørelse inden 4 uger efter sagens anlæg.

Danske Advokater finder det positivt, at en sag om et så indgribende spørgsmål som frakendelse af retten til at udøve sit erhverv, afgøres hurtigt ved domstolene. Det er imidlertid selvsagt også helt centralt, at rettens afgørelse træffes inden for de – også tidsmæssige – rammer, som en grundig og forsvarlig behandling forudsætter. Danske Advokater er tvivlende over for, om den foreslåede 4-ugers frist i alle tilfælde muliggør dette. Efter Danske Advokaters opfattelse kunne en mulighed være i stedet at angive, at sagen skal afgøres af retten hurtigst muligt og senest inden 8 uger efter sagens anlæg.

Med venlig hilsen

Paul Møllerup
Adm. Direktør
pmo@danskeadvokater.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt til: procesretskontoret@jm.dk med
kopi til jm@jm.dk.

1. august 2018

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2018-11-0068
Dok.nr. 20099
Sagsbehandler
Cathrine Engsig Sørensen
Direkte 3319 3229

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven (initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn)

Ved e-mail af 3. juli 2018 har Justitsministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag.

Datatilsynet skal i den forbindelse udtale følgende:

1. Det følger af udkastet til § 143 a, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 5, at myndigheder kan videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet, hvis myndigheden vurderer, at oplysningerne er relevante for rådets tilsyn med advokater.

Datatilsynet skal i den forbindelse bemærke, at der efter databeskyttelsesforordningens¹ artikel 6 kan ske behandling, herunder videregivelse, af almindelige ikke-følsomme personoplysninger i en række situationer, hvis det er nødvendigt af hensyn til bl.a. offentlig myndighedsudøvelse.

Herudover kan myndigheder bl.a. videregive oplysninger om strafbare forhold, hvis videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe, jf. databeskyttelseslovens² § 8, stk. 2, nr. 3.

Det er således ikke tilstrækkeligt, at oplysningerne er relevante, som det fremgår af udkastets § 143 a, stk. 2.

På den baggrund skal Datatilsynet henstille til, at den foreslåede bestemmelse ændres således, at myndigheder kun kan videregive bestemte oplysninger til Advokatrådet, hvis myndigheden vurderer, at oplysningerne er nødvendige for rådets tilsyn med advokater.

---

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF.

² Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

2. Datatilsynet har i øvrigt noteret sig det af Justitsministeriet oplyste om, at de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 1, nr. 5, kan fastsættes inden for rammerne af databeskyttelsesforordningens artikel 6.

Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Cathrine Engsig Sørensen

Justitsministeriet
Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Dato. 28. august 2018

Sendt pr mail til procesretskontoret@jm.dk

Justitsministeriet har ved brev af 3. juli 2018 (sagsnr. 2018-4000-0098) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbydelsesloven (initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn).

Efter drøftelse på et bestyrelsesmøde i Dommerforeningen kan jeg meddele, at udkastet ikke giver Dommerforeningen anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

Justitsministeriet

København, den 13. juli 2018

Vedr. Høring over lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdsesloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn), Deres sagsnr. 2018-4000-0098

Justitsministeriet har ved e-mail af 3. juli 2018 anmodet om Dommerfuldmægtigforeningens eventuelle bemærkninger til lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdsesloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn).

Foreningen skal i den anledning meddele, at der ikke er bemærkninger til lovudkastet.

Dette høringssvar sendes alene elektronisk til: procesretskontoret@jm.dk

På foreningens vegne,

Stine Nielsen
Høringsansvarlig
Dommerfuldmægtigforeningen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

24. juli 2018

Sendt pr. mail til procesretskontoret@jm.dk

J.nr.: 2018-4101-0059-7

Sagsbehandler:
Mikkel Høj Svendsen
Dir. tlf.: +45 99 68 43 52
Mail: MHS@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsens høringssvar

Justitsministeriet har ved mail af 3. juli 2018 anmodet Domstolsstyrelsen om bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn).

Domstolsstyrelsen har følgende bemærkninger:

Det fremgår bl.a. af Justitsministeriets udspil af 2. juli 2018 om øget kontrol og skærpet tilsyn med advokater punkt 10 og nærmere af bemærkningerne til lovudkastets § 1, nr. 5, at der på sigt forventes implementeret et webbaseret system for anmodninger om salær i straffesager. Domstolsstyrelsen bemærker, at der må forventes at være ikke ubetydelige udgifter forbundet med at udvikle et sådant system, ligesom der også vil være udgifter forbundet med drift og vedligeholdelse heraf. Domstolsstyrelsen forudsætter derfor at blive inddraget i nærmere drøftelser om udgifterne forbundet med et sådant system på et senere tidspunkt.

Det fremgår af lovudkastets § 143 a, at Advokatrådet bl.a. kan indhente oplysninger fra domstolene om en beskikket advokats anmodning om salær i en specifik sag. Af Advokatsamfundets årsberetning fremgår, at Advokatnævnet i 2015, 2016 og 2017 modtog henholdsvis 1.228, 1.169 og 1.298 klager over advokater. Domstolsstyrelsen antager på den baggrund, at den årlige mængde af sager, hvor Advokatrådet vil indhente oplysninger ved domstolene, vil være lig med eller mindre end antallet af klager pr. år i alt. Det er derfor Domstolsstyrelsen vurdering, at domstolenes behandling af Advokatrådets anmodninger om oplysninger på grund af den begrænsede sagsmængde kun vil medføre mindre driftsmæssige merudgifter. Disse merudgifter vurderes at kunne holdes indenfor den nuværende økonomiske ramme.

Det fremgår endvidere af lovudkastets § 143 a, stk. 3, at domstolene fremadrettet skal videregive oplysninger om en advokat til Advokatrådet, når der indgives konkursbegæring, begæring om rekonstruktion, fogedretsbegæring, begæring om konkursskarantæne eller tvangsauktionsbegæring mod en advokat, og dette har betydning for advokatens hverv.

Det er ikke muligt for Domstolsstyrelsen at opgøre antallet af konkursbegæring mv. mod advokater, men den samlede årlige sagsmængde estimeres at være yderst begrænset. Derfor vurderes denne ændring ikke at medføre nævneværdige merudgifter for domstolene.

Efter lovudkastets § 147 e, stk. 3, skal retten på et forberedende retsmøde ved kendelse tage stilling til, om anmodning om sagsanlæg vedrørende Advokatnævnets afgørelse om ubetinget frakendelse skal have opsættende virkning. Det forberedende retsmøde skal afholdes inden 4 uger efter sagens anlæg. I 2015, 2016 og 2017 afsagde Advokatnævnet kendelser om frakendelse i henholdsvis 3, 3 og 2 sager. Det er ikke muligt at opgøre, hvor mange af disse afgørelser om frakendelse, der blev indbragt for domstolene.

På baggrund af den begrænsede sagsmængde, er det Domstolsstyrelsens vurdering, at retten inden for 4 uger vil kunne tage stilling til spørgsmålet om opsættende virkning uden væsentlige driftsmæssige merudgifter. Det er endvidere Domstolsstyrelsens vurdering, at der kun vil være begrænsede merudgifter forbundet med selve behandlingen af sagerne, og at disse udgifter samlet set vil kunne holdes indenfor den nuværende økonomiske ramme.

Samlet set er det således Domstolsstyrelsens vurdering, at lovudkastet vil medføre begrænsede driftsmæssige merudgifter for domstolene, som forventes at kunne holdes indenfor den nuværende økonomiske ramme.

Med venlig hilsen

Laila Lindemark

Justitsministeriet
procesretskontoret@jm.dk

23. august 2018
Dok. 179254/

Høring om udkast til "Lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven"

Forbrugerrådet Tænk har modtaget ovennævnte lovudkast i høring. Vi finder det overordnet positivt, at der med forslaget lægges op til et skærpet tilsyn, herunder udvidede indberetningsmuligheder for potentielle overtrædelser, samt flere og styrkede sanktionsmuligheder for Advokatnævnet i tilfælde af overtrædelser.

Vi har dog følgende bemærkninger:

Ad §1, nr. 6

Forbrugerrådet Tænk kan ikke støtte forslaget om indførelsen af en hjemmel til at opkræve gebyr for indgivelse af klage til Advokatnævnet.

Vi er enige i Justitsministeriets hidtidige holdning som gengivet på s. 63, hvor der bl.a. lægges vægt på, at *"selv et forholdsvist beskedent gebyr vil kunne afholde nogle klagere fra at indgive berettigede klager over en advokat og, at på den anden side ville selv et beskedent gebyr formentlig ikke afholde andre klagere fra at indgive grundløse klager."*

Justitsministeriet henviser nu til antallet af afviste sager, samt til Revisornævnet og "en række andre nævn", som begrundelse for at indføre et gebyr.

Forbrugerrådet Tænk finder det uklart hvilke andre nævn, der henvises til, men finder i alle tilfælde ikke Revisornævnet sammenligneligt med Advokatnævnet.

Almindelige mennesker har langt oftere behov for og kontakt til advokater på mange områder, herunder i særdeleshed i private sammenhænge, i modsætning til hvad der gør sig gældende for revisorer, hvis nævn er det eneste, der henvises konkret til.

Med hensyn til gebyrets størrelse henleder vi i øvrigt opmærksomheden på, at Advokatnævnet også skal opfylde krav i direktivet om alternativ tvistbilæggelse (ATB), jfr. L118 af 28. januar 2015 vedr. Lov om alternativ tvistløsning i forbindelse med forbrugerklager, herunder artikel 8.

Af ATB direktivets artikel 8, c fremgår:

"ATB-proceduren er gratis eller kun forbundet med et symbolsk gebyr for forbrugerne."

Ligeledes fremgår det af præambel 41:

"ATB-procedurer skal helst være gratis for forbrugeren. Såfremt der skal betales omkostninger, bør ATB-proceduren være tilgængelig, attraktiv og billig for forbrugerne. Med henblik herpå bør omkostningerne ikke overstige et symbolsk gebyr."

Som begrundelse for et gebyr anføres det bl.a., at der kan frigøres ressourcer til behandling af "mere væsentlige sager". Forbrugerrådet Tænk er ikke bekendt med, at væsentlige sager ikke behandles på betryggende måde. Forbrugerrådet Tænk finder i øvrigt ikke belæg for at tro, at der indgives et stort antal klager, som klager på forhånd burde kunne regne ud er grundløse. Såfremt man ønsker at indføre gebyrer, kunne det eventuelt overvejes i de sager, hvor der udelukkende er tale om en advokats klage over en anden advokat, dvs. hvor det ikke sker på forbrugers vegne.

Forbrugerrådet Tænk kan derudover støtte de øvrige forslag, herunder indførelsen af en "whistleblower ordning", samt at anke til domstolene som udgangspunkt ikke har opsættende virkning.

Forbrugerrådet Tænk skal i øvrigt i forbindelse med forslag til ændringer af retsplejeloven anmode om, at den maksimale periode for udpegning af medlemmer og stedfortrædere på 6 år i §144 udgår, idet den har voldt store problemer for nogle af offentlighedsrepræsentanternes organisationer.

Forbrugerrådet Tænk vil gerne stille op med de medarbejdere, som har de bedste forudsætninger for at behandle sager om advokater. Dette har imidlertid vist sig vanskeligere at opfylde med den pågældende maksimale periode. Det bør i stedet overlades til den pågældende organisation at tage stilling til, hvem de ønsker at udpege uden en absolut frist på 6 år.

Med venlig hilsen

Vagn Jelsø
Vicedirektør

Benedicte Federspiel
Chefkonsulent

Justitsministeriet
procesretskontoret@jm.dk

31-08-2018
Dok. 179464/

Supplerende bemærkninger til høring om udkast til "Lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven"

Forbrugerrådet Tænk sender hermed supplerende bemærkninger til vores høringssvar af 23.08.2018 vedr. udkast til lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven.

Baggrunden er, at vi er blevet opmærksomme på, at Advokatnævnet, hvor Forbrugerrådet Tænk er repræsenteret, har fremsendt høringssvar med et indhold, som vi desværre kun delvist er enige i.

Således fremgår det af høringssvaret fra Advokatnævnet, at:

"Advokatnævnets formandskab forudsætter i overensstemmelse med nuværende praksis i sager med påstand om frakendelse, at sager med påstand om midlertidig frakendelse fordrer en påstand herom fra Advokatrådet, og at der udpeges en forsvarer for den indklagede advokat."

Og videre, at:

"Advokatnævnets formandskab bemærker endvidere, at ved fuldbyrdelse af en betinget frakendelse på baggrund af en klage fra andre end Advokatrådet, jf. de almindelige bemærkninger, pkt. 4.1.3., bør der i lighed med den nuværende ordning med "gult kort", ske forelæggelse af klagen for Advokatrådet, så Advokatrådet kan vurdere, om de vil indtræde med påstand om, at den betingede frakendelse skal fuldbyrdes. Der bør i givet fald udpeges en forsvarer for den pågældende."

Forbrugerrådet Tænk skal bede Justitsministeriet være opmærksom på, at afsenderen af ovennævnte afsnit i høringssvaret ikke er Advokatnævnet som sådan, men udelukkende "formandskabet".

Det skyldes, at Forbrugerrådet Tænk ved flere lejligheder har sat spørgsmålstegn ved, om sager i nævnet vedrørende frakendelse nødvendigvis *forudsætter* en påstand fra Advokatrådet herom. Efter vores opfattelse er det ikke tilfældet.

Som vi læser retsplejeloven, har Advokatnævnet selvstændig kompetence til, i tilfælde af grove tilsidesættelser af god advokatskik, at frakende en advokat retten til at drive advokatvirksomhed.

Med andre ord mener vi ikke, at nævnet er udelukket fra at frakende en advokat retten til at drive advokatvirksomhed i tilfælde, hvor Advokatrådet af den ene eller anden årsag ikke er indtrådt i sagen eller konkret har nedlagt påstand om frakendelse. Dette uagtet hidtidig praksis i nævnet.

Ud over lovens nuværende ordlyd mener vi i øvrigt, at vores opfattelse bekræftes af det aktuelle forslag vedrørende muligheden for betinget frakendelse, jfr. forslagets bemærkninger s. 52ff: *"Tilsidesætter advokaten i prøvetiden de pligter stillingen medfører, skal Advokatnævnet på grundlag af en klage der kan indgives både af Advokatrådet og af andre klageberettigede tage stilling til om frakendelsen skal fuldbyrdes."*

Forbrugerrådet Tænk er opmærksom på, at der i tilfælde, hvor Advokatrådet nedlægger påstand om frakendelse, samtidig udpeges en forsvarer for den indklagede advokat.

Selvom vi af hensyn til retssikkerheden for den indklagede advokat finder det rimeligt, at der udpeges en forsvarer, finder vi ikke, at dette kan sikres ved at indføre en formel forudsætning, som giver Advokatrådet en slags vetoet gennem praksis, og som ikke følger af retsplejeloven. Det bør i stedet overvejes, hvordan man på anden vis kan sørge for, at der udpeges en advokat i samtlige sager, hvor det er relevant.

Med venlig hilsen

Vagn Jelsø
Vicedirektør

Jakob Steenstrup
Juridisk konsulent

From: Samira Khan Thrane - Fængselsforbundet on behalf of Fængselsforbundet i Danmark
Sent: Mon, 30 Jul 2018 11:33:41 +0000
To: EProcesretskontoret (951s16)
Cc: Fængselsforbundet i Danmark
Subject: SV: Høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn) - 2018-4000-0098

Til Justitsministeriet, procesretskontoret.

Fængselsforbundet har modtaget høring vedrørende ændringer af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven 2018-4000-0098, vedr forsvarsadvokater og advokattilsyn.

Fængselsforbundet er enig i de forslående ændringer, og har på det foreliggende ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Samira Khan Thrane
Sekretariatschef
Fængselsforbundet
Ramsingvej 28A, 2500 Valby
Tlf.: 7255 9980

Fra: Pia Lilja På vegne af Fængselsforbundet i Danmark
Sendt: 4. juli 2018 09:06
Til: Kim Østerbye - Fængselsforbundet <koe@faengselsforbundet.dk>; Samira Khan Thrane - Fængselsforbundet <sam@faengselsforbundet.dk>
Emne: VS: Høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn) - 2018-4000-0098

Fra: Justitsministeriet <jm@jm.dk>
Sendt: 3. juli 2018 13:50
Emne: Høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn) - 2018-4000-0098

Se venligst vedhæftede filer.

Med venlig hilsen

JUSTITS MINISTERIET

IT og Service

Slotsholmsgade 10

1216 København K

Tlf.: 7226 8400

www.justitsministeriet.dk

jm@jm.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Danmark

E-mail: procesretskontoret@jm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE
MOBIL 9132 5761
MAAK@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 18/01649-2

**HØRING OVER UDKAST TIL ÆNDRING AF
RETSPLEJELOVEN OG STRAFFEFULDBYRDELSSESLOVEN
(INITIATIVER VEDRØRENDE FORSVARSADVOKATER
OG ADVOKATTILSYN)**

24. AUGUST 2018

Justitsministeriet har ved e-mail af 3. juli anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelesloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn).

Instituttet har ingen bemærkninger til udkastet.

Der henvises til ministeriets sagsnummer 2018-4000-0098.

Med venlig hilsen

Marya Akhtar Luckow
SPECIALKONSULENT

Justitsministeriet

procesretskontoret@jm.dk

Formand: Kristian Mølgaard

Solbjergvej 3, 2.

2000 Frederiksberg

20 64 44 23

krm@boelskifteadvokater.dk

Sekretariat: Peter Trudso

Farvergade 27 D, 1. sal

1463 København K

28 13 64 95

pt@strafferechtsadvokaten.dk

www.lffa.dk

26. august 2018

Sagsnr. 2018-4000-0098, Høring over lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn)

Ved e-mail af 3. juli 2018 har Justitsministeriet sendt ovennævnte lovforslag i høring.

Hovedformålet med lovforslaget er at styrke reguleringen af advokaters adfærd og tilsynet hermed.

Høringen har været drøftet på et bestyrelsesmøde i Landsforeningen af Forsvarsadvokater (LFFA).

LFFA har følgende bemærkninger:

Lovforslaget tager bl.a. afsæt i undersøgelse vedrørende forsvarsadvokater, der blev gennemført af revisionsvirksomheden EY.

EY skriver i undersøgelsen i punkt 5.5. følgende:

"Vurdering af behovet for at styrke tilsynet med forsvarsadvokater

Baseret på de oplysninger vi har modtaget i forbindelse med de foretagne undersøgelser, jf. ovenfor samt tillige det i afsnit 6 anførte, har vi ikke grundlag for at antage, at det skulle være et udbredt problem, at forsvarsadvokater muligt handler i strid med lovgivningen eller de advokatetiske regler. Vi vurderer, at problemet til dato kan henføres til relativt få advokater og relativt få episoder.

Vi kan således konstatere, at det altovervejende er de samme episoder, hidrørende fra perioden frem til juni 2017, der bliver fortalt/genfortalt af forsvarsadvokaterne og af repræsentanter fra domstolene, anklagemyndighed, kriminalforsorg m.v. Det er i den forbindelse vores forståelse, at der fra Advokatrådets side allerede er taget hånd om kendte konkrete sager i form af politianmeldelse, disciplinærsag, eller indhentelse af redegørelse."

Rapportens vurdering ("at problemet til dato kan henføres til relativt få advokater og relativt få episoder") skal sammenholdes med lovforslagets bemærkninger på side 30, 4. afsnit, hvor det anføres, at advokater, der ofte fungerer som forsvarsadvokater vurderes at medføre en større risiko for overtrædelser af advokatreguleringen:

"Det forudsættes ved den risikobaserede tilgang, at Advokatrådet skal identificere og vurdere risikoen for, at en advokat eller en advokatvirksomhed ikke overholder de forpligtelser, hvervet medfører. Der kan både være tale om en generel og en konkret risikovurdering. Det kan f.eks. tænkes, at en særlig risiko kan udledes af kendelser afsagt af Advokatnævnet, hvis Advokatnævnet f.eks. afsiger en række kendelser vedrørende samme type forhold. Herudover kan der være visse specialer, som f.eks. advokater, der ofte fungerer som forsvarsadvokater, der vurderes at medføre en større risiko for overtrædelser af advokatreguleringen. I forhold til sådanne personer eller persongrupper vil der skulle udføres tilsyn oftere og mere intensivt, end det i øvrigt er tilfældet."

LFFA er forundret over disse bemærkninger. Der er ikke belæg for, at forsvarsadvokater flere steder i bemærkningerne omtales som en særlig risikogruppe. Det bestrides, at der er noget som helst belæg for at antage, at forsvarsadvokater som gruppe udøver deres hverv på en måde, der tilsiger hyppigere tilsyn end andre advokater. Der er tværtimod i det nu udførte skærpede tilsyn ikke konstateret væsentlige overtrædelser, og forsvarsadvokater bør derfor ikke fremadrettet være undergivet skrappe regler end øvrige advokater endsige være særskilt klassificeret. Det er meget tænkeligt, at tilsyn mest kvalificeret indrettes specifikt efter hvilke sagsområder den advokat, der har tilsyn er beskæftiget med, men det gælder for familieretsadvokater, som for bobehandlere, som for erhvervsadvokater på samme/tilsvarende vis som for forsvarsadvokater.

LFFA er ligeledes forundret over, at lovforslaget på side 43 omtaler en situation, hvor en advokat besøger et familiemedlem i en af kriminalforsorgens institutioner og i den forbindelse begår en forseelse. Bemærkningen er overflødig og viser noget om lovforslagets overordnede tilgang til forsvarsadvokater. Det relevante afsnit fra side 43 er indsat nedenfor:

"Det foreslås desuden at indføre krav om, at Direktoratet for Kriminalforsorgen skal orientere Advokatrådet, når direktoratet foretager politianmeldelse af en advokat, hvis der er tale om anmeldelse foretaget angående forhold, der er begået i forbindelse med udøvelsen af hvervet som advokat. Således vil en situation, hvor en advokat besøger et familiemedlem i en af kriminalforsorgens institutioner og i den forbindelse begår en forseelse, der ikke i øvrigt har relation til advokathvervet eller har relation til forretningsforhold eller andre forhold af økonomisk karakter, jf. retsplejelovens § 126, stk. 4, ikke være omfattet af bestemmelsen."

Fysiske gaver og tjenesteydelser

Det foreslås, at der indføres et forbud mod, at advokater, der fungerer som forsvarsadvokater, giver gaver, herunder reklamegenstande, til deres klienter i sagen eller til disses pårørende.

LFFA kan tilslutte sig forslaget om, at forsvarsadvokater ikke må give fysiske gaver herunder reklamegenstande til deres klienter i sagen eller til disses pårørende.

Det er dog problematisk, at begreberne gaver og tjenesteydelser ikke er definerede – herunder om der er en nedre grænse.

I lovforslagets side 68 er anført:

"Advokaten har til opgave at varetage klientens juridiske interesser i straffesagen. Enhver overdragelse af genstande til klienten eller bistand i form af tjenesteydelser, der falder uden for hvervet som forsvarsadvokat, og som ikke modsvares af en tilsvarende modydelse, vil derfor som udgangspunkt udgøre en gave. Det er muligt for klienten – efter aftale og mod sædvanlig betaling – at tilkøbe sig advokatens hjælp med andre sager end sin straffesag."

Formålet – som LFFA fuldt ud kan tilslutte sig – synes at være at undgå reklamegaver i traditionel forstand/merchandise samt dyre gaver i mere subtil forstand, som det der kom frem i forbindelse med Radio 24Syv's-programmer i 2017. Som forslaget er formuleret synes imidlertid også helt bagatelagtige "gaver" – som en kop kaffe fra automaten i retten også omfattet. Det vil medføre en ganske aparte omgang med klienter, hvis forsvarsadvokater gerne må lade klienten betale kaffen om mandagen, men ikke selv må betale klientens kaffe om tirsdagen. Mindre aparte, men dog også noget skævt bliver forholdet tilsvarende, hvis frokost indtages sammen med klienten. Må forsvarsadvokat og klienten ikke i en sådan situation skiftes til at betale? Må forsvarsadvokaten betale, hvis klienten har glemt sine penge? Dette anføres ikke, fordi det udgør et stort reelt indholdsmæssigt problem, men fordi det findes at indebære en besynderlig og uværdig adfærd i forhold til klienten.

Der ses heller ikke i lovforslaget nogen nærmere afgrænsning mellem gaver og tjenesteydelser. På side 13 er således i 4. afsnit anført:

"...om den ene advokat er bedre end den anden, og udveksling af gaver eller andre tjenester mellem den indsatte og advokaten gør det vanskeligere..."

Man skal efter LFFA's opfattelse være opmærksom på, at efter formuleringen vil enhver simpel retshjælp, der ikke er direkte relateret til den straffesag, som klienten er sigtet i, risikere at kunne omfattes af forbuddet. Har en varetægtsfængslet klient fx en lejeretlig forpligtelse, som kræver, at der skrives akut herom, og forsvareren foretager dette, har han da ydet en gave (tjenesteydelse) i strid med bestemmelsen?

Bliver forsvarsadvokaten i dommervagten beskikket for en udlænding, der er anholdt og derefter administrativt udvist, er indgivelse af klage over den administrative udvisning da en tjenesteydelse i strid med bestemmelsen?

Modtager en indsat en meddelelse om ændring af hans skat og må man som forsvarer – for at en frist ikke overskrides – indsende en klage herover på klientens vegne, gør man sig derved skyldig i at tilsidesætte god advokatskik?

En formulering som den foreslåede risikerer at bevirke, at mange af de mindre – ofte bagatelagtige – men for klienterne vigtige socialretlige problematikker, som fængslets socialrådgiver ikke kan eller i øvrigt forsømmer at løse for dem, ikke bliver løst.

Tavshedspligt og arbejds papirer/ notater

Den foreslåede bestemmelse i § 143, stk. 3, indebærer, at Advokatrådet kan kræve alle oplysninger af advokater og deres autoriserede fuldmægtige, herunder arbejds papirer, korrespondance og andre dokumenter, der skønnes at være nødvendige for rådets tilsyn af, om der er sket eller vil ske overtrædelse af bestemmelserne i retsplejeloven eller bestemmelser fastsat i medfør af 70 retsplejeloven. Den foreslåede bestemmelse finder tilsvarende anvendelse for så vidt angår advokatselskaber.

LFFA finder, at den foreslåede bestemmelse - i hvert fald for så vidt angår arbejds papirer/ notater - er problematisk i forhold til tavshedspligten. Det er betænkeligt, at Advokatsamfundet i straffesager som led i tilsyn skal have adgang til arbejds papirer/notater fra, hvad man måtte have drøftet med klienten i fortrolighed. Det kan som eksempel nævnes, at det forekommer, at klienter – med tanke på muligheden for aflytning af besøgsceller – skriver oplysninger fremfor at sige oplysninger til advokaten. Det forekommer hyppigt i forbindelse med afhøringer af vidner i retten, at kommunikation mellem forsvarer og klienten herom – for ikke at forstyrre – foregår med skriftlige notater. Skal Advokatsamfundet have indsigt heri?

Landsforeningen af
Forsvarsadvokater

Lovforslaget giver i øvrigt ikke anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Kristian Mølgaard

From: £Procesretskontoret (951s16)
Sent: Wed, 5 Sep 2018 15:53:48 +0200
To: Mikkel Holt Christensen
Subject: VS: Høringssvar til Lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven* Til Strafferet /STC *Til Procesret /SSL

Høringssvar fra Landsforeningen KRIM.

Med venlig hilsen

Lars Solskov Lind
Kontorchef

Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf. direkte: 7226 8740
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: £Procesretskontoret (951s16)
Sendt: 4. september 2018 11:34
Til: £Strafferetskontoret (951s18) <Strafferetskontoret@jm.dk>
Emne: VS: Høringssvar til Lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven* Til Strafferet /STC
*Til Procesret /SSL

Med venlig hilsen

Christina Dyrmand Hjeresen
Kontorfuldmægtig

Formueretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf. direkte: 7226 8718
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Krims Retshjælp [<mailto:krim@krim.dk>]
Sendt: 27. august 2018 12:37
Til: £Strafferetskontoret (951s18) <Strafferetskontoret@jm.dk>
Emne: Høringssvar til Lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven* Til Strafferet /STC

Vedhæftet er Landsforeningen Krims Høringssvar til Lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven.

Krims Retshjælp skal beklage den sene modtagelse, som skyldes mailproblemer. Vi håber alligevel, at høringssvaret kan nå at blive lagt op.

Med venlig hilsen

Frederik Jepsen
Landsforeningen Krim

Høringsvar til Lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn)

Vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven har Landsforeningen Krim følgende kommentarer:

Indledningsvis må Landsforeningen Krim rose, at justitsministeriet anerkender den særlige og centrale rolle advokater spiller i det danske retssystem, og at der er forståelse af, at den almindelige tillid og respekt til advokatbranchen er af stor betydning. Desværre må Landsforeningen Krim dog bemærke, at adskillige elementer i det stillede lovforslag giver anledning til betydelig bekymring.

Vedrørende forslaget nr. 1, om ændring af retsplejelovens § 144, stk. 4 må Landsforeningen Krim kritisere den foreslåede mulighed for at pålægge klager til advokatnævnet et gebyr. Landsforeningen Krim anerkender at et stort antal gentagende og ofte grundløse klager belaster advokatnævnets ressourcer, men frygter at et gebyr vil kunne afholde utilfredse klienter fra at klage. Dette vil være dybt beklageligt for så vidt angår klager der kan forventes en grad af medhold, men selv klager der ikke kan forventes at få medhold, er ikke nødvendigvis grundløse. Værdien af at kunne påklage et forløb er ikke kun i at kunne genoprette skade forvoldt skade ved et mangelfuldt forløb, men i betydelig grad også i at skabe tillid til retssystemet. Denne tillid frygter Landsforeningen Krim vil blive svækket såfremt mange klienter føler de står uden mulighed for at få deres forløb vurderet af en myndighed. I den sammenhæng må det bemærkes, at for mange økonomisk svage individer kan det foreslåede beløb på 500 kr. være en betydelig sum.

Vedrørende forslaget nr. 3, om indsættelse af et nyt stk. 2 i retsplejelovens § 143, og vedrørende forslaget nr. 5, om indsættelse af § 143b er der adskillige elementer i den foreslåede retsstilling som giver anledning til bekymring. Den foreslåede lovændring angår tilsyn med advokater, og i den sammenhæng findes det bekymrende, at justitsministeriet i sine overvejelser ikke inddrager de særlige forhold der gør sig gældende for forsvarsadvokater.

Som følge af den foreslåede RPL § 143, stk. 3 vil advokatrådet kunne "...kræve alle oplysninger af advokater og deres fuldmægtige, herunder arbejdsoplysninger, korrespondance og andre dokumenter, der skønnes at være nødvendige for rådets tilsyn..." Dette må ud fra ordlyden nødvendigvis også omfatte oplysninger givet til advokaten af klienten, der ellers ville være omfattet af advokaters tavshedspligt. Dette er i sig selv bekymrende, selvom advokatrådet som følge af den foreslåede RPL § 143b, stk. 1 vil være pålagt en selvstændig tavshedspligt, da bevidstheden om, at oplysninger givet til en advokat risikerer at blive videregivet uden den oprindelige afgivers samtykke, kan svække den tillid til advokater der er af afgørende betydning for retssystemet. Denne bekymring forstærkes kraftigt af den foreslåede RPL § 143b, stk. 4, der gennembryder advokatrådets tavshedspligt og tillader advokatrådet at videregive disse oplysninger til visse offentlige myndigheder, herunder politi og anklagemyndigheden. Som konsekvens heraf risikeres en situation, hvor en sigtet eller tiltalt videregiver inkriminerende oplysninger til sin forsvarer, potentielt en indrømmelse af skyld eller lignende skadelige oplysninger, og disse oplysninger findes skriftligt hos forsvareren, enten i korrespondance fra klienten, eller som et internt notat. Disse oplysninger vil advokatrådet så kunne kræve udleveret i henhold til den foreslåede § 143, stk. 3, eventuelt motiveret af en anonym henvendelse igennem den ordning der vil skulle oprettes i kraft af den foreslåede RPL § 144a, for derefter at udlevere disse oplysninger til politiet og anklagemyndigheden i henhold til § 143b, stk. 4, nr. 2. Der vil dermed være opstået et klart brud på den frie og hemmelige kommunikation mellem en sigtet og

dennes forsvarer, som både følger af adskillige danske lovbestemmelser, samt artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedserklæring. Som eksempler på danske lovbestemmelser der beskytter kommunikationen mellem forsvarer og klient kan nævnes de følgende bestemmelser i retsplejeloven: § 170, stk. 2 vedrørende forsvarers vidnepligt, § 772, stk. 2 vedrørende varetægtsarrestanters brevveksling, § 782, stk. 2 vedrørende indgreb i meddelelseshemmeligheden, § 791, stk. 3 vedrørende destruktion af materiale fra aflytning, § 794, stk. 3 vedrørende ransagning hos mistænkte, og § 795, stk. 2 vedrørende ransagning hos ikke-mistænkte.

Det er med stor bekymring at vi har været ude af stand til at se nogen betragtninger om denne problemstilling i justitsministeriets overvejelser omkring de pågældende bestemmelser.

Med tilsvarende bekymring bemærker Landsforeningen Krim, at justitsministeriet under overvejelser vedrørende advokatrådets tilsyn, mere specifikt vedrørende en risikobaseret tilgang, bemærker følgende: "Herudover kan der være visse specialer, som f.eks. advokater, der ofte fungerer som forsvarsadvokater, der vurderes at medføre en større risiko for overtrædelser af advokatreguleringen."¹ Landsforeningen Krim bekendt er der ingen undersøgelser eller statistikker der viser at forsvarsadvokater oftere end andre advokater skulle overtræde advokatreguleringen. Såfremt sådant eller lignende sagligt materiale ikke findes har Landsforeningen Krim svært ved at se nogen begrundelse for, at forsvarsadvokater, eller nogen anden gruppe af advokater opdelt efter deres speciale, skulle automatisk underkastes et oftere og mere intensivt tilsyn. Forsvarsadvokater udfører en vital og uundværlig funktion i enhver retsstat, en funktion der uheldigvis let kan give et indtryk af et gensidigt modsætningsforhold mellem advokaten og de retshåndhævende myndigheder, da et vigtigt element i en forsvarsadvokats funktion er at fungere som vagthund overfor staten. Af denne grund finder Landsforeningen Krim, at det giver et meget uheldigt indtryk når justitsministeriet fremhæver forsvarsadvokater som værende særligt tilbøjelige til at overtræde advokatreguleringen, særligt såfremt der ikke foreligger sagligt belæg for denne opfattelse.

Selvfølgelig anerkender Landsforeningen Krim at forsvarsadvokater bør være underlagt et tilsyn, særligt taget i betragtning at dette tilsyn føres af advokatrådet, en ikke-offentlig institution, men grundet forsvarsadvokaters lovbestemte rolle som statsmagtens modparter bør de ikke være underlagt et strengere tilsyn end andre advokater. Det er derimod Landsforeningens Krims opfattelse, at statsmagten bør være mere påpasselig med hvilke tiltag og indgreb der foretages overfor forsvarere, både konkret og generelt. Som nævnt ovenfor er det forsvarsadvokaters rolle at være borgeres værn mod statsmagten. Alle indgreb fra statsmagtens side, inklusiv indirekte indgreb som at underlægge dem yderligere tilsyn, må nødvendigvis ses i lyset af dette, og statsmagten bør derfor være meget forsigtig for at undgå, at give indtryk af at pressere forsvarsadvokater. Dette er af stor betydning både for at undgå, at individuelle forsvarsadvokater føler sig presset til ikke at udføre sin rolle fuldt ud, men også for at bevare tilliden til retssystemet, både nationalt og internationalt.

---

¹ Forslagets bemærkninger 3.1.3.

From: Marianne Hansen
Sent: Mon, 13 Aug 2018 13:26:58 +0000
To: EProcesretskontoret (951s16)
Subject: Høringssvar (sagsnr. 2018-4000-0098) (KL's SAG-2018-04432)

Kære Justitsministeriet

KL har ingen bemærkninger til det fremsendte udkast til lovforslag.

Med venlig hilsen
Marianne Hansen

Sekretær
Jura og EU

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København

D +45 3370 3281
E MGH@kl.dk

T +45 3370 3370
W kl.dk

From: Ann Riisgaard
Sent: Fri, 24 Aug 2018 11:02:48 +0000
To: £Procesretskontoret (951s16)
Cc: Michael Christian Høg Riis (KFST); Bitten Thorgaard Sørensen
Subject: Høring over lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdsloven
(Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn)

Kære Lars Solskov Lind

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen sender hermed et uopfordret høringssvar angående Justitsministeriets forslag til lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdsloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn). Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og Konkurrencerådet udgør en samlet uafhængig konkurrencemyndighed. De følgende bemærkninger afgives udelukkende som uafhængig konkurrencemyndighed:

Ifølge Justitsministerens udspil "Øget kontrol og skærpet tilsyn med advokater" er den samlede virkning af de foreslåede regler, at forsvarsadvokater på enhver måde bliver afskåret fra at reklamere for deres virksomhed i landets fængsler, jf. pkt. 2, sidste afsnit i nævnte udspil.

Det fremgår af lovforslaget, at indsatte befinder sig i en sårbar situation, hvor det kan være svært for den enkelte at vurdere, om den ene advokat er bedre end en anden. Udveksling af gaver eller andre tjenester mellem den indsatte og advokaten anses for at gøre det vanskeligere for den indsatte at foretage denne vurdering objektivt. Med henvisning til de advokatetiske regler og termen "klientfiskeri" udstrækkes forbuddet mod at give gaver dog også til advokat-klientrelationen i de tilfælde, hvor klienten ikke er en indsat i et dansk fængsel.

Det nævnes i denne sammenhæng, at "ikke-indsatte" klienter i straffesager ofte kan være meget ressourcestærke samt i mindre grad motiverede af at få en gave fra forsvareren. Det fremhæves ligeledes, at der – også idet selv meget små gaver er omfattet af forbuddet mod at give gaver til klienter i straffesager – er tale om et intensivt indgreb i den ikke-beskikkede forsvarsadvokats erhvervs-udøvelse, jf. side 25 i forslaget.

Hvad angår definitionen "gave" læser styrelsen forslaget således, at der er tale om et meget vidt begreb. Således vil udlevering af mere end eet visitkort til klienten ifølge bemærkningerne til § 1 i forslaget (rpl § 126, stk. 6) umiddelbart kunne udgøre en "gave", jf. side 69 i forslaget. På det foreliggende grundlag fremstår det dog ikke klart for styrelsen, hvorledes udlevering af visitkort til en klient kan påvirke advokat-klientrelationen, og i særdeleshed ikke i de tilfælde hvor et visitkort er udleveret til klientens "nærtstående" (hvilket ifølge forslaget kan udstrækkes til at omfatte venner), jf. side 69 i forslaget.

Det er på det foreliggende grundlag Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at et generelt og bredt formuleret forbud mod at reklamere på området kan give anledning til konkurrencemæssige betænkeligheder. Forbuddet medfører objektivt set en begrænsning af konkurrencen mellem advokater, som herefter ikke har mulighed for øge klientens og potentielle klienters kendskab til advokaten via visitkort og øvrige reklamegenstande. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har forståelse for, at der inden for en branche som advokaterhvervet kan være behov for etiske regler, der sikrer en høj faglig og etisk standard hos advokaterne, og som regulerer advokatvirksomhedernes adfærd over for klienterne. Det er dog samtidig væsentligt at være opmærksom på, at en sådan regulering kan begrænse konkurrencen. Med henblik på at minimere de konkurrencemæssige betænkeligheder, henstiller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til, at forslagets brede anvendelsesområde genovervejes.

Giver det ovennævnte anledning til spørgsmål eller bemærkninger i øvrigt, er I velkomne til at kontakte os. Med venlig hilsen

Ann Riisgaard
Specialkonsulent / Special Advisor

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen/
Danish Competition and Consumer Authority
Direkte +45 4171 5029
E-mail ann@kfst.dk

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf. +45 4171 5000

*Vi arbejder for velfungerende markeder.
Se vores privatlivspolitik på kfst.dk.*

From: Jan Hempel
Sent: Wed, 4 Jul 2018 12:53:33 +0200
To: EProcesretskontoret (951s16)
Subject: VS: Høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn) - 2018-4000-0098

Til Justitsministeriet.

Politiforbundet har ingen bemærkninger til høringen.

Politiforbundets jr.nr. 2018-00561.

På forbundets vegne - og med venlig hilsen

Jan Hempel
Forbundssekretær

H C Andersens Boulevard 38
DK-1553 København V

Tlf +45 3345 5965
E-mail mail@politiforbundet.dk

Fra: Justitsministeriet [<mailto:jm@jm.dk>]

Sendt: 3. juli 2018 13:50

Emne: Høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn) - 2018-4000-0098

Se venligst vedhæftede filer.

Med venlig hilsen

JUSTITS MINISTERIET

IT og Service

Slotsholmsgade 10

1216 København K

Tlf.: 7226 8400

www.justitsministeriet.dk

jm@jm.dk

From: Christian Sivert Brogaard
Sent: Fri, 3 Aug 2018 06:57:27 +0000
To: EProcesretskontoret (951s16)
Cc: Hanne Kjærulff
Subject: Justitsministeriets j. nr. 2018-4000-0098

Til Justitsministeriet

Ved brev af 3. juli 2018 har Justitsministeriet fremsendt høring over lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdsloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn).

I den anledning kan det oplyses, at Procesbevillingsnævnet ikke har bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Christian Sivert Brogaard
Chefkonsulent

Procesbevillingsnævnet
St. Kongensgade 1-3, 2. sal
1264 København K
Tlf.: 33 12 13 20
post@procesbevillingsnaevnet.dk
www.procesbevillingsnaevnet.dk

From: kos-Direktionssekretariatet@politi.dk
Sent: Mon, 27 Aug 2018 10:05:13 +0000
To: FProcesretskontoret (951s16)
Cc: BCE002@politi.dk;KGP002@politi.dk;pol-nec-juridisk-sekretariat@politi.dk;pol-databeskyttelse@politi.dk;CSV010@politi.dk;JGP005@politi.dk
Subject: VS: Høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn) - 2018-4000-0098

Til Procesretskontoret

Justitsministeriet har ved e-mail af 3. juli 2018 anmodet om Rigspolitiets eventuelle bemærkninger til udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn). Rigspolitiet kan oplyse, at Rigspolitiet generelt er positiv over for samarbejde mellem politiet og Advokatrådet.

Rigspolitiet har følgende bemærkninger til lovforslagsudkastet:

1. Der lægges op til, at der skal indsættes en bestemmelse i retsplejelovens § 143 a, stk. 1, nr. 2, hvorefter Advokatrådet i forbindelse med sit tilsyn kan indhente oplysninger fra politiet om en aktuel strafferetlig efterforskning mod en sigtet advokat.

Der lægges derudover op til, at der skal indsættes en bestemmelse i retsplejelovens § 143 a, stk. 1, nr. 3, hvorefter Advokatrådet i forbindelse med sit tilsyn kan indhente oplysninger fra anklagemyndigheden om bl.a. en verserende straffesag mod en sigtet advokat.

Ifølge de specielle bemærkninger til bestemmelsen i § 143 a, stk. 1 (se lovforslagsudkastets side 75), vil politiet og anklagemyndigheden efter bestemmelsen være forpligtet til at udlevere de pågældende oplysninger til Advokatrådet.

Med lovforslagsudkastet lægges der endvidere op til, at der skal indsættes en bestemmelse i retsplejelovens § 143 a, stk. 3, nr. 2, hvorefter Direktoratet for Kriminalforsorgen skal orientere Advokatrådet, når direktoratet foretager politianmeldelse af en advokat, hvis der er tale om en anmeldelse angående forhold, der er begået i forbindelse med udøvelsen af hvervet som advokat.

2. Det fremgår af lovforslagets generelle bemærkninger, at baggrunden for de foreslåede ændringer er, at Advokatrådet har oplyst, at det er relevant for Advokatrådet at kunne få oplysninger fra politiet eller anklagemyndigheden om igangværende efterforskninger eller straffesager, da dette kan være indikation på en forøget risiko, f.eks. hvis en advokat efterforskes for underslæb.

Hertil skal Rigspolitiet generelt bemærke, at det ikke umiddelbart står klart, hvilke tiltag Advokatrådet kan iværksætte alene på baggrund af en oplysning om, at en advokat er sigtet i en straffesag efter lovforslagets ordning. Rigspolitiet bemærker i den forbindelse, at Advokatrådet efter lovforslaget alene vil modtage overordnede oplysninger om efterforskningens karakter, og senere i sagsforløbet vil blive underrettet af anklagemyndigheden, såfremt den pågældende tiltales. Det bemærkes endvidere, at beslutningen om at rejse sigtelse finder sted i en række tilfælde f.eks. på baggrund af anmeldelser, der senere måtte vise sig at være grundløse eller vedrører forhold, der af andre årsager ikke – efter anklagemyndighedens efterfølgende vurdering – er grundlag for at rejse tiltale for. Det forekommer på denne baggrund som

yderst begrænset, hvilke tiltag – om nogen – Advokatrådet meningsfuldt kan træffe alene på baggrund af overordnede oplysninger om, at en advokat er sigtet for et strafbart forhold.

Henset til den administrative byrde det vil udgøre for politikredsene at vurdere, om en underretning skal finde sted, hensynet til fortroligheden af politiets efterforskning og de retssikkerhedsmæssige overvejelser, som en videregivelse af generelle oplysninger om en efterforsknings helt indledende stadier giver anledning til, skal Rigspolitiet opfordre til, at dette punkt i lovforslaget genovervejes.

For så vidt angår Advokatrådets mulighed for at indhente oplysninger fra politiet skal Rigspolitiet bemærke, at en sådan adgang til at anmode om oplysninger i visse tilfælde vil kunne kompromittere politiets igangværende efterforskninger. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis politiet grundet sagens karakter og risikoen for, at den mistænkte bortskaffer bevismateriale mv., ønsker at holde en efterforskning hemmelig, og Advokatrådet i en sådan situation – som led i tilsynet med en advokat – agerer på en måde, som over for advokaten afslører, at politiet er i gang med en efterforskning rettet mod advokaten. Rigspolitiet foreslår derfor, at der gives mulighed for, at politiet i særlige tilfælde og af efterforskningsmæssige grunde kan afslå sådanne anmodninger. Hvis det besluttet, at politiet skal pålægges at overveje at videregive oplysninger om sigtelser, bør det præciseres nærmere i lovforslaget, hvilke typer af strafbare forhold, der vil være relevante at underrette om, at en advokat sigtes for, og der bør angives konkrete eksempler på, hvornår videregivelse vil skulle finde sted. Lovforslagets nuværende affattelse indebærer således, at det i det hele overlades til politiet at vurdere, hvilke strafbare forhold – og dermed såvel straffelovs som særlovsdelikter – der konkret må antages at have relevans for Advokatrådets tilsyn. Rigspolitiet vil umiddelbart antage, at typen af strafbare forhold, der – allerede på sigtelsestidspunktet – rimeligvis kan have relevans for Advokatrådets tilsyn, må begrænse sig til alvorlig økonomisk kriminalitet såsom hvidvask, underslæb, mandatsvig mv.

De samme betragtninger gør sig efter Rigspolitiets opfattelse gældende i forhold til den foreslåede adgang til at anmode anklagemyndigheden om oplysninger allerede fra det tidspunkt, hvor der er sket sigtelse i en sag.

For så vidt angår Kriminalforsorgens institutioner eller Direktoratet for Kriminalforsorgen underretning af Advokatrådet om politianmeldelse af en advokat skal Rigspolitiet bemærke, at en sådan underretning på samme måde som angivet ovenfor vil kunne kompromittere politiets igangværende efterforskninger. Rigspolitiet skal derfor foreslå, at politiet gives mulighed for – eventuelt i forbindelse med modtagelsen af en sådan anmeldelse og forud for underretningen – af efterforskningsmæssige grunde at modsætte sig, at en sådan underretning finder sted.

3. Det fremgår af lovforslagsudkastets specielle bemærkninger til § 1, nr. 5 (retsplejelovens §§ 143 a og 143 b), at når Advokatrådet modtager personoplysninger om en advokat efter den foreslåede § 143 a, skal rådet underrette advokaten i medfør af databeskyttelsesforordningens artikel 14, stk. 1-4, medmindre underretning kan undlades efter forordningens artikel 14, stk. 5, litra a-d.

Rigspolitiet skal foreslå, at der i de specielle bemærkninger til § 1, nr. 5, gøres opmærksom på, at de oplysninger, som Advokatrådet modtager fra bl.a. politiet, anklagemyndigheden og Direktoratet for Kriminalforsorgen om verserende straffesager mod advokater ofte vil kunne være af fortrolig karakter, og at der – af hensyn til efterforskningen og retsforfølgningen mv. i de pågældende sager – derfor også i medfør af databeskyttelseslovens § 22, stk. 2, nr. 4, vil kunne gøres undtagelse fra bestemmelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 14, stk. 1-4. Efter Rigspolitiets opfattelse bør det desuden overvejes, om det samme sted skal fremgå, at Advokatrådet skal være særligt opmærksom herpå i forbindelse med rådets overvejelser om, hvorvidt der skal foretages underretning efter databeskyttelsesforordningens artikel 14, stk. 1-4, og at Advokatrådet i tvivlstilfælde bør høre politiet eller anklagemyndigheden.

4. Rigspolitiet skal herudover bemærke, at det fremgår af bemærkninger til forslaget § 143 a, stk. 1, at der ligger en forpligtelse for de omtalte myndigheder til at udlevere oplysningerne (side 75 i lovforslaget). Der ses således at være en vis uoverensstemmelse mellem bestemmelsens ordlyd, der alene regulerer Advokatrådets adgang til at anmode om oplysninger, mens bl.a. politiets videregivelse – der ikke ses at være pligtmæssig – reguleres i bestemmelsens stk. 2. Det bemærkes, at en egentlig pligt for politiet til at videregive oplysninger om sigtelser ikke forekommer hensigtsmæssig, jf. bl.a. de ovennævnte hensyn. Rigspolitiet skal derfor opfordre til at bemærkningerne præciseres.

Med venlig hilsen

Ida Skovgaard Danielsen
Specialkonsulent

RIGSPOLITIET **POLITI**
Direktionssekretariatet
Polititorvet 14
1780 København V
Mobiltlf. +45 41889920
Email: ida001@politi.dk

Fra: Justitsministeriet [mailto:jm@jm.dk]

Sendt: 3. juli 2018 13:50

Emne: Høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdelsesloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn) - 2018-4000-0098

Se venligst vedhæftede filer.

Med venlig hilsen

JUSTITS MINISTERIET
IT og Service
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

ESKIL NIELSEN · ADVOKATFIRMA

Nyhavn 14 · 1051 København K · Tlf.: +45 33 15 17 86 · E-mail: en@enlaw.dk · CVR-nr. 13740194

E-mail: procesretskontoret@jm.dk

Justitsministeriet

Procesretskontoret

Slotholmsgade 10

1216 København K

Att.: Cecilie Thornvig Andersen

Eskil Nielsen (H)

Dato: 26.08.2018

Ref: 17873 EN

Vedr.: Deres sagsnr. 2018-4000-0098 – Indlæg i forbindelse med høring over forslag til lov om ændring af retsplejeloven og straffuldbyrdsloven (Initiativer vedrørende forsvarsadvokater og advokattilsyn)

Jeg tillader med at fremsætte nedenstående bemærkninger i relation til ovennævnte høring.

Mit udgangspunkt for at fremkomme med et indlæg i høringen er mit erhverv som advokat – i øvrigt med et mere end 30-årigt virke. Jeg nævner i sammenhængen, at jeg ikke er en del af ledelsen af Advokatsamfundet eller en anden interesseorganisation. Mine bemærkninger er således uhildet af en særlig tilknytning til noget organisatorisk, men kan måske ses som udtryk for et bredere ønske om et behov for et mere grundlæggende eftersyn af advokatreglerne.

Min deltagelse i høringen sker i undren over, at Johan Schlüter-sagen ikke ses at have givet anledning til overvejelser af nogen art i forhold til advokatreglerne. Vi må jo konstatere, at et forløb som i Johan Schlüter-sagen i det hele passerede på trods af den nuværende regulering og tilsynsordning. Jeg mener, at en sag af nævnte karakter – som andre af erhvervslivets problematiske sager – bør give anledning til eftertanke og en granskning af, hvorvidt reglerne nu også er gode nok. Så vidt jeg kan se, er der ikke fra myndighedernes side taget initiativ i så henseende af nogen art. Mig bekendt har man f.eks. end ikke bedt tilsynsmyndigheden (Advokatsamfundet) om en redegørelse for, hvilke svagheder i den aktuelle regulering der ledte til, at Johan Schlüter-sagen overhovedet kunne udspille sig. Og Advokatsamfundet har mig bekendt heller ikke af egen drift fremsat forslag til ændringer af nogen art i et forsøg på at forhindre, at et tilsvarende forløb gentager sig. Jeg mener, at der vil være tale om en alvorlig undladelsessynd, hvis sagen blot fejles ind under gulvtæppet.

Vi kan vel aldrig undgå problematiske sager, men der må være en pligt for alle til at tage ved lære. Det er jo notorisk, at reguleringen ikke virkede, og jeg mener, at det er åbenbart, at sagen afdækker en række problemer med reguleringen også af helt konkret karakter. Jeg mener derfor tilsvarende, at man i forbindelse med høringsforslaget på grundlag af en granskning burde have inddraget læren af Johan Schlüter-sagen og ladet den konkretisere

i forslag til ændring af reguleringen. Jeg behandler dette nærmere i en kronik i Berlingske Tidende og vedlægger en kopi som del af mine bemærkninger. Kronikken bringes lige efter høringsfasen.

Behovet for en granskning illustreres aktuelt også af Nicolai Raastrups artikel i AdvoWatch: "Advokater får klø i troværdighedsmåling: "Du ser ikke naturlige helte blandt advokater. Du ser naturlige anti-helte". Dette i lyset af, at manglende tillid til advokater, kan lede til et mere generelt svigt i tilliden til retssystemet som sådan. Manglende tillid til advokater, er ikke kun et problem for advokaterne selv.

Man har ikke inddraget Johan Schlüter-sagen i overvejelserne omkring lovforslaget. Det burde man have gjort. Der er imidlertid behov for, at stramningen, jf. høringsforslaget, ikke forsinkes, og jeg kan kun opfordre til, at høringsforslaget vedtages snarest. Min betænkelighed er alene, hvis man med forslaget mener nu at have dækket behovet for ændringer af advokatreguleringen i den næste årrække og lader yderligere ændringer ligge. Det ville være en meget beklagelig konsekvens af høringsforslaget, hvis det derved fører til, at de systemiske problemer i relation til advokatreguleringen, som Johan Schlüter-sagen afdækker, ikke bliver adresseret – før vi står med en ny lignende sag.

Jeg tillader mig derfor at opfordre til, at høringsforslaget vedtages nu, men sådan at det i forbindelse med en vedtagelse markeres, at man desuagtet iværksætter en proces til et hovedeftersyn af reglerne på grundlag af en udredning af Johan Schlüter-sagen med særligt blik på de systemiske aspekter af sagen i forhold til advokatreguleringen.

--ooOoo--

De er selvfølgelig meget velkommen til at kontakte mig, hvis mine bemærkninger giver anledning til spørgsmål eller kommentarer, eller hvis der ønskes en uddybning.

Med venlig hilsen

ESKIL NIELSEN